

EL DOCUMENT DEL MES DE L'ARXIU COMUNAL D'ANDORRA LA VELLA

Setembre 2017. Núm. 4

El llibre d'apunts de Cèsar Martinell

Anotacions sobre l'estat d'esglésies d'Andorra 1962-1967

Aquest any es commemora el 50è aniversari de l'agermanament entre les viles d'Andorra la Vella i Valls (1967-2017). L'origen de l'agermanament l'hem de buscar en la participació d'Andorra la Vella a la fira de Valls, *Firagost*, l'any 1967:

"El Sr Cònsol Eduard Molné exposa detalladament la celebració a Valls de la diada d'Andorra la Vella el dia primer d'agost, en el Firagost d'enguany i d'actes de la firma del protocol d'agermanament d'ambdues ciutats..."

Llibre d'actes del Quart d'Andorra la Vella. 18 d'agost de 1967

Per celebrar aquesta efemèride, representants d'ambdues localitats han intercanviat visites durant aquest any. Les autoritats de l'ajuntament de Valls, encapçalades pel seu alcalde, Albert Batet, van visitar Andorra la Vella durant la festa major. L'alcalde va voler cedir al Comú un llibre d'anotacions de Cèsar Martinell que es trobava a l'Arxiu Municipal de Valls. En aquest llibret hi ha anotacions sobre l'estat de les esglésies andorranes sobre les quals s'hauria d'actuar, reflexions, reunions mantingudes amb els representants polítics i alguns croquis.

Imatge de la portada i contraportada del llibret d'apunts i croquis.

Cèsar Martinell va néixer a Valls l'any 1888 i va morir a Barcelona el 19 de novembre de 1973. Va acabar la carrera d'arquitectura el 1915. Els darrers anys de la carrera va conèixer Gaudí, en una visita a la Sagrada família organitzada per l'Escola d'Enginyers. Va ser el primer degà del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya i Balears, a la seva fundació el 1932. Va realitzar diverses obres i cal destacar també la seva faceta de restaurador i per obres publicades sobre art.

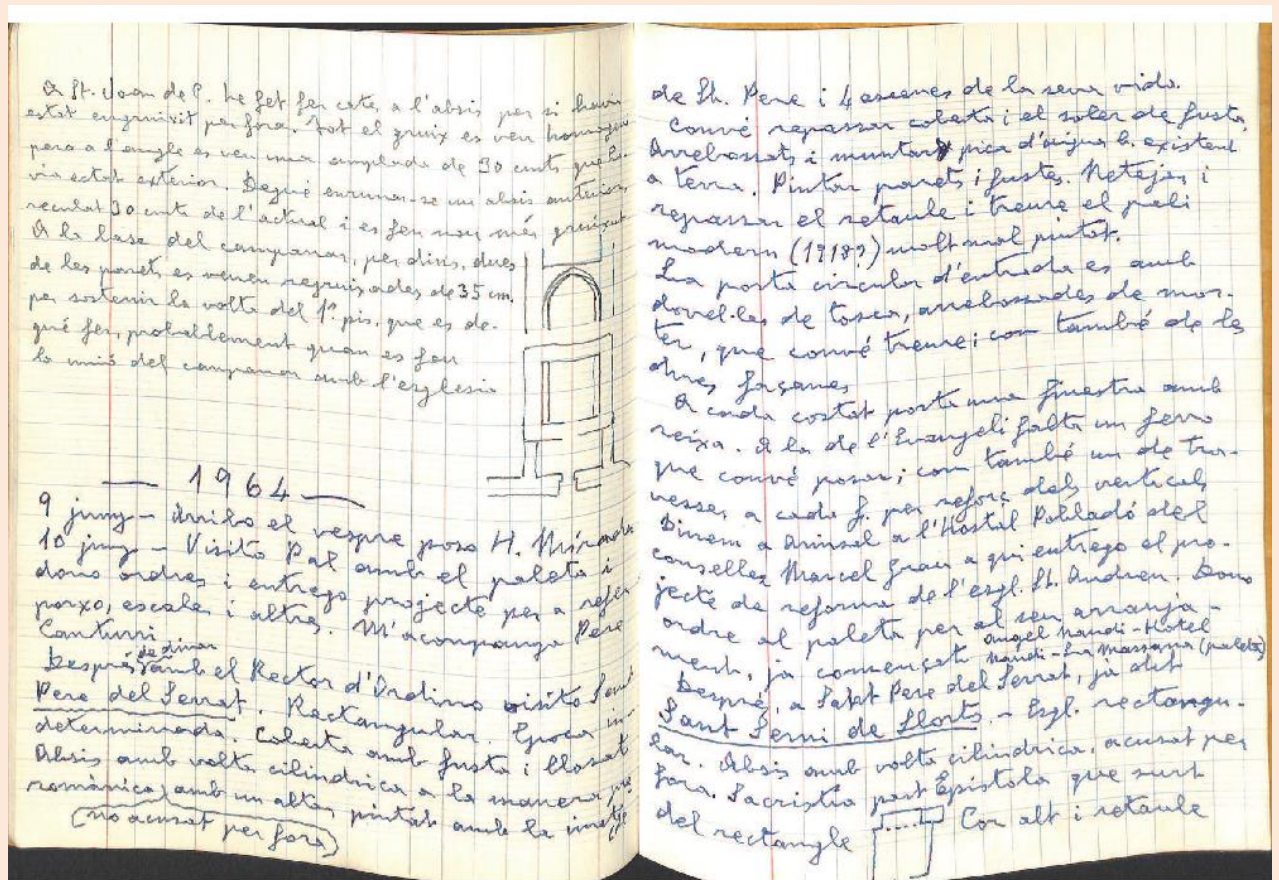
Per contextualitzar aquest llibre d'apunts (1962-1967), ens basem en l'article de l'historiador Pere Canturri, *L'arquitecte Cèsar Martinell i Andorra*, (Canturri, 2000). La relació de Cèsar Martinell amb Andorra s'enceta amb un anunci en què es convocava un concurs d'una casa per a l'*Enclau* de Sant Jordi, és a dir, el que actualment coneixem com a Torre dels Russos. El concurs convocat a l'escola d'arquitectes de Barcelona el va guanyar el Sr. Martinell. L'edifici va representar una novetat al país, ja que es varen incorporar elements modernistes i noucentistes.

Torre dels Russos. Foto: Foto Màgic

Canturri descriu com al mes de juny de 1961 va fer una sol·licitud al Consell General on exposava que era necessari crear una Junta de Cultura que vetllés per la conservació, la restauració i el recull del patrimoni artístic del país i la necessitat de cercar assessors forans si fos necessari. Es va crear el departament i Pere Canturri va ser nomenat responsable. L'assessorament extern es va fer efectiu l'any 1962 amb la restauració de Sant Joan de Caselles i les descobertes de la majestat romànica i que van fer aconsellable l'assessorament.

“El síndic Julià Reig va fer una gestió prop de l'alcalde de Barcelona, Sr. Porcioles, que era també el jutge d'apel·lacions del Tribunal de Corts d'Andorra, perquè ens aconsellés a qui podien encarregar-ho. El Sr. Porcioles ens recomanà l'arquitecte Cèsar Martinell, i si no recordo malament, ell mateix li'n parlà.”(Canturri, 2000)

Libre d'apunts de Cèsar Martinell. Imatge de les descripcions de l'any 1964

D'aquesta manera s'encetava la contractació, fonamentada principalment en la restauració de les esglésies romàniques d'Andorra. Les anotacions abracen el període comprès entre els anys 1962-1967.

Com a aspecte anecdòtic constatem que, a l'any 1966, el va citar a Casa de la Vall la nova comissió de Cultura, on se'l va comunicar que s'hauria de posar d'acord amb un arquitecte de Mataró per treballar conjuntament. Transcrivim el que Martinell anota en relació amb aquest assumpte posteriorment:

“En tornar a la Casa de la Vall, dic a la Junta que considero innecessària la col·laboració amb altre arquitecte per qual motiu declino la meva tasca. Diu tota la Junta amb el seu president, que dita col·laboració fou proposada per no saber que jo tenia el títol d'arquitecte, però aclarit l'error em demanen que continuï.”

L'alcalde de Valls, Albert Batet, va cedir a la cònsol major d'Andorra la Vella, Conxita Marsol, el llibre d'apunts de Cèsar Martinell, el 6 d'agost del 2017, en consideració a l'amistat i agermanament entre les dues viles.

Bibliografia:

Canturri, P.: *L'arquitecte Cèsar Martinell i Andorra*. Ex-libris Casa Bauró. Fulls de bibliografia. Núm.3. Biblioteca Nacional d'Andorra. 2000

Martinell, M: *Petita història de Cèsar Martinell*. Mediterrània. Barcelona. 1999

Podeu enviar les vostres propostes, suggeriments o consultes a:
arxiu@comuandorra.ad